

APŽVALGA

"VIENYBĖ" VĖL EINA.

Pereitame "Keleivio" numerį rašėme, kad Brooklyn "Vienybė" jau sustojoėjusi.

Bet štai, šią savaitę pasirodo da vienas "Vienybės" numeris ir praneša, kad "Vienybė" eisianti toliau.

Jos redaktorius p. Tysliava rašo:

"Na, o dabar? Dabar mes grįžtam į gyvenimą. Kaip senovės laikais, karaliui mirus, sakydavo: mirė karalius, tegyvuoją karalius, taip pat mes dabar sakome: Mirė Vienybė, tegyvuoją Vienybė!

"Mes pradėdame darbą iš naujo. Nei kliutys nei priešai mūsų nenugąsdins. Seniausią lietuvišką laikraštį pasaulyje gelbėti—turi būti kiekvieno lietuvių pareiga. Turi būti nacionalinė pareiga.

"Kokia nauda iš to, kad mes buvome paskelbę Vienybės mirtį? Mes dar geriau pažinome savo priešus ir draugus. Maža to, mes juos suskaitėme. Mes žinome, kiek mes turime draugų ir kiek turime priešų. Nuo šios dienos mes žinosime su kuo mums pakliūti ir kam mes turime skelbti kovą.

"Pirmiausia mūsų priešai tie, kurie skelbia diktaturas ir žmogaus teisių užurpavimą. Toki mūsų priešai slepiasi Laisvė, Vilny ir kituose laikraščiuose. Šitie šakalai (žvėrys, kurie matinasi lavonais) tuojau prapliupo džiaugsmu, išgirde apie mūsų nelaimę. Nors jie ir prilygsta žvėrimis, kurie maitinasi lavonais, bet jie mūsų laikraščio lavonu nesimaitina. Mes neturime laiko mirti. Mūsų darbo ir kovos vidudienis dar neatėjo. Dar peranksti. Mes garšiai šaukiame: tegyvuoją gyvenimas!"

Dabar ne prosalį bus pažiūrėti, kaip "Vienybės" sustojimą aiškino įvairių mūsų srovių spauda.

Klerikalai, komunistai ir fašistuojantieji tautininkai nudžiugo, kad "Vienybė" "subankrutijo". Bet kiekvienas jų šita "bankrutą" kitaip suprato. Komunistų supratimu, "Vienybė" žlugo dėl to, kad negarbino Maskvos.

Klerikalų "Darbininkas" ir "Draugas" išaiškino, jog "Vienybė" turėjo mirti dėl to, kad rėmė "nezaležnikus" irėjo prieš Romą.

Gi fašistuojantieji tautininkai džiaugiamiesi nusprendė, jog "Vienybė" mirė dėl to, kad pradėjus ją p. Tysliavai redaguoti, ji nukrypo nuo "tiesaus kelio", tai yra, negarbino Smetonos ir lietuviško fašizmo.

Tikrąją "Vienybės" krizę priežastį nurodė tik tautininkų spauda. Štai "Naujienu" editorialas:

"Vienybė" gyveno ilgai ir matė savo amžiuje daug visokių atmainų. Užgimusi Plymouth'e, Pa., ir gavusi vardą "Vienybė Lietuvinkų", ji pradėjo tarnuoti kunigų interesams, vėliau virto laisvamanių ("šliuptarnių") laikraščiu, pasikui—socialistiniu, dar vėliau pusiau-anarchistiniu, galų gale nukrypo į kraštutinį nacionalizmą ir fašizmą. Tik pereitą vasarą, pasikeitus jos leidėjų bendrovės valdybai ir redakcijai, ji vėl patapo pažangiu, kulturingu laikraščiu.

"Gal dar per anksti daryti galutinus sprendimus apie "Vienybės" vaidmenį Amerikos lietuvių visuomenės gyvenime, bet mes manome, kad tas daugkartinis krypenio keitimas buvo žymiausiaji "Vienybės" yda. Ji negalėjo išlaikyti platesnio

sios visuomenės pasitikėjimą, kas kelinti metai keisdama savo gaires. Skaudžiausias smūgis jai, nuo kurio ji, matyt, nekuomet neatsitaisė, buvo jos nukrypimas į fašizmą, po 1926 m. gruodžio perversmo. Ji bandė irtis prieš Amerikos lietuvių masių sentimentą, ir juo jai blogiau sekėsi, juo ji darėsi piktesnė. Jono Valačiaus (kuris persivertė iš liaudininko į smetonininką) redagavimo laikotarpiu ji tiesiog gyveno isterika, visus pliusdama ir užgauliodama, kas tik nepirtardavo jos "tikrai tautiskai idėjai". Nauji "Vienybės" vedėjai paėmė ją, jau begulincia mirties patale. Jie negalėjo jos išgelbėti. Jie tik suspėjo parodyti, koks tas laikraštis turėjo būti, jeigu jisai norėjo pasilikti naudingas visuomenei."

Nei "Naujienu", nei "Keleivis" nesidžiaugė dėl "Vienybės" sustojimo. Priešingai, abudu socialistiniai laikraščiai išreiškė didelį apgailėstą, kad turėjo sustoti seniausias lietuvių laikraštis, ypač dabar, kuomet jo vedėjai, supratę savo klaidą, jau pradėjo jį valyti nuo fašistinio raugo. Ir dabar mums smagu pranešti, kad "Vienybė" žada laikytis toliau.

DARO JUOKUS IS PAVARDZIŲ "LIETUVINIMO."

Prasidėjus Lietuvoje "tautiskam" pavardėms lietuvininti vajui, tulas Viktoras Kamantauskas pasakė: "Trimitė", kad tam vajui pritardamas jis pats pirmutinis "suliutuvinęs" savo pavardę, ir pasirašo jau nebe "Kamantauskas", bet "Komantantas".

Tačiau "Lietuvos Žinios" pastebi tam tautininkui, kad tuo būdu jis nei kiek savo pavardės nepataisė, nes "Komantantas" taip pat nelietuviškas žodis. Tai yra padarytas žargonas iš lenkų žodžio "chomąt". Lietuviškai "chomąt" vadinasi "pavalkai".

Taigi, sako "L. Žinios", ponas Kamantauskas, norėdamas būti dideliu tautininku, turėtų išversti visą savo pavardę lietuviškai ir turėtų vadintis ne "Komantantu", bet "Pavalkiu".

Pavalkis ar pavalkai, tai toks pakinktas, kurį užmauna arkliai ant kaklo.

Ištikrujų, tas pavardžių "lietuvinimas", tai tikra komedija.

ANGLŲ STUDENTAI NEGINS NEI TĖVYNĖS, NEI KARALIAUS.

Oxfordo universiteto (Anglijoje) studentai pasisakė prieš visokią karą ir padarė nutarimą "neginti nei tėvynės, nei karaliaus."

Tai buvo didelis moralis smugis buržuaziniams patriotams.

Bet nespėjo "tėvynės" garbintojai atsipeikėti po šito studentų nutarimo, kaip galinga Darbo Partija nuėjo toliau da ir už Oxfordo studentus. Partijos centralinė (national) konferencija nutarė vienbalsiai neremti ateity jokių karų ir da pavaruoti generalinį streiką, kad kiūsi karą suparalizuoti.

Šitokie Anglijos studentų ir darbininkų nutarimai yra labai reikšmingi, nes Anglijos imperija, išsiplėtusi po visą žemės kamuoli, buvo sukurta militarinėmis jėgomis ir iki šiol tebėra militarinėmis jėgomis palaikoma kruvoje.

Per 30 Metų Nuolat Augo

Nuo pradžios šio šimtmečio buvo penki finansiniai ir bizniški krizio periodai. Kiekvieno pabaigoje The First National Bank of Boston, išliko su padidintu turtu.

TURTAS

1903 Dec. 31	Perciršis \$25,000,000
1908 Dec. 31	Perciršis \$60,000,000
1914 Dec. 31	Perciršis \$90,000,000
1921 Dec. 31	Perciršis \$200,000,000
Šiandien	Perciršis \$600,000,000

The FIRST NATIONAL BANK of BOSTON

1784 ★ 1933

Skyriai visose miesto dalyse

Naujosios Anglijos Didžiausia Finansinė Įstaiga

ARGENTINOS LIETUVIAI PRIEŠ KONSULĄ GAUCĮ.

Kažin kodėl Lietuvos valdžia negali paskirti Argentinai tokio konsulo, kuris galėtų bešališkai tarnauti višiemis išieiviams. Pirmą buvęs p. J. Skinkis, ir Argentinai lietuviai kėlė prieš jį didžiausius protestus. Dabar Lietuvos konsulate tenai dirba kažin koks Gaucys, prieš kurį kilo da didesnis triukšmas.

Štai ką šiuo klausimu rašo 37-tame "Argentinios Žinių" numery Rosario lietuviai:

"Savo laiku, Argentinai lietuviai turėjome p. J. Skinkį, kuris mus visus perstatė vietos spaudai, kaip armėnų padermės žmones ir "karštus" krikščionių demokratų liderius. Buvo tai ir koku ir liudna, nes toki prezentacijaėjo iš mūsų valstybės lėšomis apmokamos įstaigos. Ši klaida buvo pataisyta ir p. Skinkis gavo parvykti Lietuvon prie savo tiesioginio amato, "aptiekioriauti".

"Jį pamainė Tamsta, p. Gaucys. Tamsta tik ką atvykęs irgi ėmė informuoti vietas visuomenę apie lietuvius, tik jau nebe armeniniais, o komunistais, anarchistais, nihilistais ir kitais. Tie kunigų sugalvoti ir parašyti lapeliai, ant kurių Tamsta padėjo konsolato vardą, kolonijai kainavo tiek, kad buvo ir porą šimtų lietuvių sukištų Villa Devoto kalėjiman ir jų spaudai padarytas milžiniškas smugis. Kiek tas patarnavo Lietuvos garbei, Tamsta labai gerai žino. Po šito, Tamsta taip kunigai pasiėmė į savo rankas, kad ir po šiai dienai mes Tamstos negalim atskirti nuo eilinio parapijono."

Apie tai, kad Lietuvos valdžios įstaiga Argentinijoje užsiima provokaciniais darbais ir daug savo piliečių įskundė Argentinios vyriausybės "bolševikais" bei "anarchistais", buvo jau rašoma ir seniau.

BETVARKĖ SOVIETUOSE.

Mes nedaug dedam svarbos Amerikos laikraščių korespondentams, kuomet jie giria ar peikia Sovietų tvarką, nes mes žinom, kad svetimsaliui korespondentui, kuris sėdi Leningrado ar Maskvos viešbuty, nelengva patirti tikrąjį dalykų stovį.

Bet mes negalim netikėti Sovietų spaudai, kuomet ji rašo apie didelę betvarkę tarybų respublikoj. Štai viena žinia iš šių metų "Izvestijų" 234-to numerio:

"Krasnodaras. (Kubinės srities). Elizavetino punkte guli po atviru dangum šimtai tonų miežių ir šimtai centnerių avižų. Petrovsko punkte suversta ir kruvas ir j šuliniu daugiau 4,000 tonų duonos. Jo dalis atvirame lauke. Urmės prieplaukoje kruvose—600 tonų grūdų.

"Viso labo Kubinės pakrantėje sudėta virš 15,000 tonų duonos ir kasdien šis kiekis auga.

"Grūdų pakavimas visai blogai organizuotas. Baidokai, kuriuos galima pakrauti per kelias valandas, kraunami po 5-6 paras."

Na, tai ką gi dabar pasakys musiečiai komunistai?

Jeigu ir užauga Sovietuose duonos, tai dėl betvarkės ji suversta į kruvas po atviru dangumi supuva.

Ir netikėti tam negalima, nes apie tai rašo vyriausios Sovietų valdžios organas.

KUN. KAULAKIO TESTAMENTAS.

Nelabai senai Philadelphiaj mirė kun. Kaulakis, lietuvių Romos katalikų klebonas. Mirdamas jisai paliko \$15,000.00 gatavų pinigų, ir paliko testamentą, nurodydamas, kaip ir kam šita stambi suma turėjo būti išdalinta. "Keleivio" redakcijai jau teko matyti to testamentą kopiją. Vėlonio pinigai paskirstyti šitaip:

Palaidojimui	\$2,500
Paminklui	5,000

Arkivysk. Daugherty	1,000
Gaspardinei	2,000
Bažnyčios "seserims"	1,000
Marionų "tėvams"	1,000
Jaunimo draugijai	1,000
Agitacijos d-jai	1,000
Kun. Zimblui	500

Biedniems savo parapijonims, iš kurių kun. Kaulakis tuos pinigų susikrovė, jis nepalikto nei vieno nikelio. Giminės taipgi nieko negauna. Bet arių arkivyskupui, kuris ir be to skęsta turtuose, palikta tukstantis dolerių. Gaspardinė, žinoma, aprupina geriausią.

Tai ve, kur eina tikinčiųjų žmonių doleriai!

1935 METAI BUSIA KARO METAI.

Balkanuose diplomatai sako, kad 1935 metai esą nustatyti kaip "karo metai". Klausiami, kas juos "nustatė", jie atsako, kad Mussolini ir Hitleris. Italija su Vokietija nusprendusios, kad iki to laiko jodvi suspėsiančios jau tiek apsiginkluoti, kad galėtų karą laimėti.

Žinios apie karą lekia iš Europos kaip paukščiai. Ypač garsus karo trimitai pasidarė po to, kaip Vokietija šiomis dienomis pasitraukė iš Tautų Lygos ir nusiginklavimo konferencijos, kuri turėjo susirinkti šiomis dienomis Šveicarijoj. Karo gaudus daugiausia išpučia geltonoji buržuazijos spauda, kuri iš sensacijų daro gerą biznį. Tačiau rimti dienraščiai netiki, kad Vokietija galėtų dabar kariauti. Visų pirma, ji neturi karo mašinerijos. O antra, ir tai svarbiausia, ji iš visų pusių yra apsupta pikty priešų, kurie šiandien yra daug stipresni, negu prieš Didįjį Karą buvo. Anglija, Belgija, Prancūzija, Čekoslovakija, Austrija, Lenkija ir net Danija sudaro aplink Vokietiją ištisą grandinį, kuris netik neduoda jai pasijudinti, bet gali ir pasmaugti. Taigi kalbos apie karą iš Vokietijos pusės neišrodo pamatuotos.

Mokslo Žinios

Mūsų žemės svečiai iš kitų pasaulių.

Žmonės seniai nori sužinoti, ar yra gyvybė kitose planetose. Daug yra tyrinėta, tačiau maža sužinota. Vieni įrodinėjo, kad planetose yra gyvių, kiti—kad nėra. Esama nuomonės, kad pirmoji gyvybė į mūsų planetą galėjo būti atnešta iš kitų planetų mažylių bakterijų pavidalu. Žinoma, kad žemėje esama bakterijų, kurios gyvena visai kitomis sąlygomis. Jos nėra prisitaikiusios prie mūsų žemės sąlygų, todėl spėjama, kad tos bakterijos yra ne kas kita, kaip svečiai iš kitų planetų.

Prieš porą metų vienas vokiečių profesorius, betyrinėdamas akmens anglį pro mikroskopą, rado joje bakterijų, kurios gyvena be oro, šviesos ir vandens, taigi be žemės gyviams reikalingiausių dalykų. Yra žinomos bakterijos (bacilos), kurios gyvena žemės gelmėse ir augaluose. Jos gyvos, kol oras jų nepaliečia. Tos bacilos yra labai veislis, sunkiai naikinamos, tačiau pakanka, kad jas palieštų oras, ir jos tuoj žuva. Tuo būdu deguonis (oxygenas), be kurio žemėje negali gyventi joks gyvis, toms baciloms yra nuodai.

Tokių deguonies bijančių, bacilų yra daug. Yra bacilų, kurioms stipriausi nuodai labai patinka. Taigi ir yra spėjama, kad šitos rūšies gyviai gali būti "svečiai" iš kitų pasaulių, atkeliavę į mūsų planetą su meteorais bei meteoritais ar kuriais kitais keliais.

"Elektronų mikroskopas" didins daiktus 5,000,000 kartų.

Šiomis dienomis Vireburge, Vokietijoje, susirinko vokiečių fizikų ir matematikų kongresas, kurio sensacija buvo naujausios fizikalio tyrinėjimo priemonės "elektronų mikroskopo" demonstravimas. Jau ilgą laiką mokslininkai užsiima atomų ir molekulių tyrimu, bet dar nė vieno žmogaus akis nėra jų mačiusi. Dabar technika ateina į pagalbą fizikams.

"Allgemeine Elektrische Gesellschaft" tyrinėjimų laboratorijoje Berlyne konstruotas instrumentas, kuris toli praneša geriausius ligišolinius mikroskopus. Naujasis instrumentas savo konstrukcija žymiai skiriasi nuo senesnių mikroskopų: jis nesinaudoja ligišoliniais optikų pagelbiniais elementais—šviesa ir oru, bet operuoja tikta elektronų spinduliais. Paprastais mokyklų mikroskopais padidina 1,600 kartų. Mokslininkai vartoja mikroskopą, kurs padidina daiktus, turinčius 6,000 milimetro dalį didumo. Bet naujasis "elektronų mikroskopas" galėsias parodyti vandenilio molekulus, kurių didumas lygus 5 milijoninei milimetro daliai.

Kaip ateity bus apšviesti miestai?

Neseniai keletas prancūzų žurnalistų susipažino su Paryžiaus inžinierių draugijos planais, su ateities šviesos ir apšvietimo naujenybėmis. Projektų įgyvendinimas pa-keis ne tik miestų naktinį veidą, bet ir bendrai inėš net į kaimo gyvenimą stagių netikėtumų.

Kalbėdamas p. Snay, inžinieris draugijos pirmininkas, pastebėjo:

"Mes turime didelių vilčių 1937 metų Paryžiaus parodai. Vienas iš svarbiausių tos parodos taškų padarys francūzų kaimiečio ir darbininko gyvenime perversmą. Toliausi Francūzijos užkampiai, kaimai, bus apšviesti skaidria elektros šviesa. Bus daroma viskas, kad ji pigiau kainuotų už iki šol buvusias visas apšvietimo priemones. Tai bus nauja Francūzijos revoliucija šiuo atžvilgiu.

"Miestų išvaizda taipgi pasikeis. Daugelis paminklų, didelių namų, magazinų ir bulvarų bus apšviečiama iš jų fasadų, t. y. iš apačios. Šviesos pastatų jus nematysite, jus nežinosite net, iš kur ta šviesa eina, o paminklai, rumai skendės jaukios šviesos mariose. Šį rudenį mes žadam duoti tos rūšies bandymą su Notre Dame katedra. Pamatysite, nakties metu ji bus kaip aukso siluetas, ji degs ir spinduliuos.

"Pati Paryžiaus paroda 1937 metais bus šviesos atžvilgiu tikras "ugnies miestas". Žmonės dar niekuomet nebus matę ką galima padaryti su elektra, kaip gali pasikeisti neįaukios nakties gyvenimas į šviesią dieną".

Gaidys deda kiaušinius.

Šiomis dienomis Amerikos laikraščiuose pasirodė žinia, kad pas vieną fermerį gaidys padėjo kiaušinį. Ta proga atsiliepė kai kurie mokslininkai. Zoologijos profesorius M. F. Guyer iš Wisconsinio universiteto sako, kad toks reiškinys nėra naujiena. Zoologijos mokslui esą žinoma daug atsitikimų, kur gaidžiai dėjo kiaušinius—nelabai didelius, negerai išsivysčiusius ir negardžius—bet visgi kiaušinius. Buvę daroma net bandymų tokius kiaušinius perėti. Iš jų išėjo visai normalūs viščiukai, nežiurint kad tas pats paukštis buvo jų motina ir kartu tėvas.

Tokie gaidžiai, žinoma, yra retenybė, taip kaip karvės su penkiom kojom. Paviršium jie išrodo kaip visi kiti gaidžiai, bet jų viduriuose yra išsivysčiusios liaukos, kurios gamina kiaušinius.

9 mylių aukštumoj ištis 87 laipsnių žemiau zero.

Calgary mieste, Albertos provincijoje, Kanadoje, kariuomenės aviacijos kapitonas Bromley darė bandymus su balionais, norėdamas patirti oro sąlygas stratosferoje. Tuo tikslu jisai paleido aukštyn 22 balionu su instrumentais. Iš vėliau suraštų nukritusių balionų vieno instrumentai rodė jį pasiekus 9 mylių aukštį, kur šaltis užrekorduotas 87 laipsniais žemiau zero. Tai buvo rugšėjo mėnesys, kuomet žemėje buvo da šilta.

Sovietų Lakunas Pabėgo į Latviją.

Lakunas nusileidamas susižeidė.

"Leta" praneša, kad spalį 1 d. po piet Latgalijoje nusileido Sovietų Rusijos pašto lėktuvas. Lėktuvas prieš tai, aukštai skridamas, perskrido Latvijos sieną. Nusileidžiant gerokai apdužo lėktuvo sparnai, o pilotas susižeidė. Pasiėno apsaugos korpuso nariams lakunas pareiškė, kad jis tyčia perskridęs per sieną, norėdamas Latvijoje pasilikti.

LIETUVIŲ MOKY- KLOS BRAZILIJOS.

Prieš septynetą—astuonetą metų, kai imigracija į Jungtines Valstijas buvo suvaržyta, prasidėjo gausi Lietuvos piliečių emigracija į Pietų Ameriką, ypač į Braziliją, Argentiną ir Urugvajų. Kasmet ten vykdavo tūkstančiai laimės jėškotojų, ir šiandien tuose kraštuose jau turime gausias lietuvių kolonijas. Daugiausia lietuviai emigrantai yra susitelkę miestuose: Sao Paulo, Buenos Aires, Montevideo, bet nemažai jų yra tolimose Brazilijos bei Argentinos provincijose. Yra lietuvių nusidanguusių net į Ugnies Žemę (pačiam pietiniam Pietų Amerikos gale sala, ispaniškai: Tierra del Fuego).

Pirmaisiais gyvenimo metais emigraciją mūsų lietuvių gyvenimo išsisklaidė, neturėjo jokių organizacijų ir niekas jais nesirūpino. Tik kai 1928 metais Sao Paulo mieste buvo įsteigtas Lietuvos konsulas, Brazilijos, o kartu ir visos Pietų Amerikos lietuvių atkiuto. Konsulatui padedant, Lietuvos išeiviai pradėjo daugiau rūpintis savo kultūriniais, švietimo ir ekonominiais rei-

kalais. Tais pat metais jau buvo sudarytas komitetas lietuviškai mokyklai steigti. Komiteto pastangomis mokykla buvo įsteigta Sao Paulo mieste ir 1929 metų rugpjūčio mėn. pradėjo darbą.

Pradžioje mokyklą lankė apie 90 vaikų. Vėliau jų skaičius dar padidėjo. Nors lėšos mokyklai išlaikyti buvo nedidelės, bet kultūriniam Brazilijos lietuvių gyvenimui ji suvaidino didelį vaidmenį. Joje buvo mokslinami ne tik vaikai, bet ir suaugusieji. Ši mokykla buvo pavadinta dr. V. Kudirkos vardu.

Šių metų liepos mėn. Sao Paulo mieste buvo atidaryta ir antra, dr. J. Basanavičiaus vardu, mokykla. Bet ir šių dviejų mokyklų Sao Paulo lietuviams nepakanka, nes lietuvių kolonija tenai yra labai didelė.

Kitose lietuvių gyvenamose vietose lietuviškų mokyklų dar nėra.

Panašiai yra su lietuvių emigrantų švietimo reikalais Argentinoje ir Urugvajuje. Gana skaitlingos lietuvių kolonijos tenai dar neturi savo mokyklų. Tsb.

KOKIA BUS KLAIPĖDOS UOSTO DIREKCIJA.

Pagal Klaipėdos konvenciją, pasirašytą Lietuvos ir keturių didžiųjų valstybių (Anglijos, Francuzijos, Italijos ir Japonijos), Klaipėdos uostą valdo trijų narių direkcija: pirmininkas, skiriamas Lietuvos vyriausybei, vienas narys skiriamas Klaipėdos krašto direktorijai ir vienas narys skiriamas Tautų Sąjungos susisiekimo komisijai. Iki šiol uosto direkcijoje nuo Klaipėdos buvo geras, uolus, darbštus lietuvis p. Borchertas. Jo paskyrimo laikas baigėsi šių metų spalio mėn. 1 d. Dabartinė Klaipėdos krašto vokiška direkcija nenorinti toliau p. Borchertą uosto direkcijoje nariu: ji norinti jo vieton skirti vokiečių. Iš to gali kilti rimtų nesusipratimų, ypač jeigu tas vokiečių bandytų uoste tarnauti ne tiek uosto, kiek vokiškumo interesams.

O taip gali atsitikti, nes klaipėdiškiai vokiečiams bendrai nesirūpina to krašto reikalais, o daugiausia žiūri ir klausio, kokie vėjai pučia Vokietijoje ir prie jų stengiasi prisitaikyti. Klaipėdos uostą išugdė ir išbūlino Lietuvos Respublika. Ir pati Klaipėda Lietuvos kaina yra išaugusi ir atgijusi. Prieš karą Klaipėdą buvo tikėtai apie 25,000 gyventojų, o dabar yra apie 45,000. Kai į Klaipėdos uostą prieš karą įplaukdavo 2000 tonų talpos laivai (didėsni ir negalėjo įplaukti dėl uosto sekumo), tai visi klaipėdiškiai bėgdavo pamatyti tokį laivą, kaip kokį dydį. O dabar, kai Lietuva uosto išbūlinimui įdėjo virš 25 milijonų litų, į uostą jau įplaukia laivai su 15-20,000 tonų talpos. Be to, tų laivų judėjimas yra padvigubėjęs.

Taigi kai uostas yra Lietuvos lėšomis ir turtu pervežimą išbūlinantis ir pakeltas, Lietuva negali leisti, kad kas nors bandytų uosto reikalus kreipti svetima sumetimais. Taigi į uosto direkciją nario paskyri-

mas yra labai opus reikalas ir artimiausiu laiku pamatysime, kaip jis bus išspręstas. Tsb.

Garsusis Zacharovas Kilęs iš Lietuvos?

Jis ogaš Ukmergės žydus.

Anglų laikraštis "Daily Herald" praneša, kad tulas Haimas Bernetas Zacharovas, gyvenęs Anglijoje, vadinama save paslaptingojo milijonieriaus Bazilijaus Zacharovo sunumi. Bazilijaus Z. turtai įvertinami į 50 milijonų svarų sterlingų ir jis laikomas turtingiausiu žmogumi pasaulyje. Savo turtus jis įgijo prekiaudamas ginklais ir karo medžiaga, ypač per pasaulinį karą. Haimas Zacharovas pasakoja, kad jis jau nuo 1911 m. keletą kartų kreipėsi į seną Bazilijų prašydamas pripažinti jį savo sunumi, bet jį visus laiškus jis gaudavęs formaliu atsakymu, kad jo laiškas gauti. Haimas bandęs ir asmeniškai seną Bazilijų suklikti jo namuose, bet vis nesisėkė, nes atsakymas būdavo arba, kad milijonierius išėjęs, arba jis užimtas. Haimas Zacharovas tvirtina, kad Bazilijus Zach. esąs gimęs ne Graikijoje, kaip jis pats sakosi, bet Rusijoje. Jo tikras vardas esąs Manel Zachar. Apie 1870 m. jis Lietuvos mieste Ukmergėje vedęs žmoną Hają Elką Karalinskaitę. Ir Haimas esąs vienintelis sunus, kurs gimęs iš šių vedybų.

Sprendžiant pagal asmenų vardus, išeina, kad tai vis Lietuvos žydai. Haimas Zacharovas toliau tikrina, kad jo tėvas su motina persikyrę, kai jis turėjo 7 metus. Jo motina paskui ištėkėjusi antrą kartą. Haimas savo žodžius paremia Ukmergės miesto valdybos išduotu liudijimu, kad kareivis Manelis Zacharas susituokęs su Haja Elka Karalinskaitė ir kad jie turėjo sūnų Haimą.

Legionininkų Paradas Chicagoj.

Šiomis dienomis Chicagoje įvyko Amerikos Legijono suvažiavimas. Šis vaizdelis parodo delegatų paradą. Jų suvažiavimas buvo nuvykęs net prezidentas Rooseveltas ir pasakė didelę prakalbą. Legionininkai po to priėmė rezoliuciją, kad Amerika nepripažintų Rusijos ir išvytų visus komunistus nepiliečius. Bet Rooseveltas sugrįžęs į Washingtoną tuoj parasė Sovietų valdžiai laišką, kviesdamas ją į derybas dėl santykių atnaujinimo. Legijono rezoliucija neturėjo jokios reikšmės.

Prie liudijimo pridėta ir vaiko metrika. Haimas Zacharovas pavadęs savo bylą į advokato Malco rankas. Advokatas dabar vykšias kartu su Haimu į Paryžių, kur su francūzų juristų pagalba įteiksias į ieškinį, kad Bazilijus pripažintų savo sūnų. Haimas Zacharovas turi dabar 63 metus. Jis pasiryžęs reikalauti ir kraujo analizę. "Ištisus 22 metus aš stengiausi įrodyti savo tėvui, kad esu jo sunus. Tikiuosi, kad dabar tai man pasiseks"—taip pareiškė Haimas anglų laikraščio bendradarbiui.

JAPONAI STIPRINAS APIE MUKDENĄ.

Zinios iš Tolimųjų Rytų sako, kad paskutinėmis dienomis apie Mukdeną ir Charbiną japonai pradėjo koncentruoti savo kariuomenę. Turbut tikisi kiniečių sukilimo.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

Bobos vaikui.—Jeigu A. apdraudė B. šiam visai nežinant ir tokio apdraudimo visai nenorint, tai nėra reikalo dėl to eiti į teismą. Tegul B. praneša apie tokį smugelį tai apdraudos kompanijai, kurioje A. jį apdraudė, c kompanija pati sutvarkys šį dalyką kaip reikia.

A. Štului.—Pinigus gavom ir "Keleivį" siuntinėsimė. Ačiu už raštus. Prašome rašinėti ir toliau.

"Keleivio" skaitytojai iš Shenandoah, Pa.—Už prisiųstas iškarpas ačiu. Išties, istorija apie tą "pedioriaus kapą" yra labai įdomi, bet gaila, kad mes neturime laiko ją išversti lietuvių kalbon.

J. T. Kibartui.—Klausimas apie steigimą lietuvių kolonijos Jungtinėse Valstijose yra gana rimtas ir svarstytinas. Straipsnį įdėsime sekančiame numery.

A. N.—Daug yra žodžių, kurių kilmė šiandien nežinoma. Taip pat niekas tikrai nežino, kaip pas lietuvių atsirado "Lenkija" ir "Vokietija". Mes nežinom tikrai net kaip atsirado pačios Lietuvos vardas nors spėjimų yra visokių. "Kitajus" (Kitai) yra rusų vardas Kinijai.

Z. Jankauskui.—Dėl pasidariusių spaustuvė techniškių kliūčių, daug raštų perreita savaitę negalėjo tilpti. Dėl tos pat priežasties atliko ir tamstų korespondencija apie aviacijos dieną.

Montrealietei.—Ačiu už prisiųstą eilėraščių, tačiau laikraštį jo nedėsimė, nes reikia daug taisyimo, o redakcija šiuo tarpu neturi laiko.

B. Sidiškiui.—Išskyrus "Tikrai tave myliu", visi kiti eilėraščiai bus geri. Ačiu.

A. Belgiui.—Įdėsime vėliau.

MIEGAMOJI LIGA.

Jau keletą kartų pasaulyje (Vokietijoje 1712, pietinėje Europoje 1890, Austrijoje 1917, Anglijoje ir Jungtinėse Valstybėse 1918) pasirodė nauja ir keista liga. Ligoniniai skaudėti galvą, kaklą ir strėnas, suima snaudulys, svaigulys, o paskui ir miegas. Raumenys, ypač akių, pradeda silpnėti. Gana dažnai sykiu eina gerklės ir tonsių įdegimas. Taip ligoniniai pasirgę nuo dviejų iki dvylikos savaičių, pasveiksta arba miršta. Miršta, rodos, apie 30 nuošimčių. Ir kurie pasveiksta, tai toli gražu ne visi pilnai pasveiksta.

Siemet šita liga daugiausia pasireiškė St. Louis mieste. Net keli šimtai žmonių jau susirgo ir kelios dešimtys mirė. Ir ji dabar pasirodė šiek tiek kitokesnė, negu pirmiau. Pavyzdžiui, pirmiau ji puldavo daugiausia jau 20 metų sugyvenusius žmones, o dabar puola visokių. Ir simptomai truputį pakitę. Visų pirmausia pradeda galvą ligoniniai skaudėti, vėmti verčia, karšties pila, kaklas styra ir ryklę skauda. Menkai, bet vis dėlto ima drebėti rankos ir liežuvis. Gana dažnai ligoniniai aštrios konvulsijos kamuoja, o po tam įpuola jis į tokį gilų miegą, kad atrodo, lyg jau būtų miręs (koma). Bet kai kuriuos, tai vietoj snaudulio arba miego apseda manija ir jie daužosi, tartum pamišę. Iš 283 šitų ligoninių 41 mirė.

Kokie mikrobai šitą keistą ligą sukelia, pakol kas mokslininkai dar nežino. Tik tiek jau tėra žinoma, kad jie (mikrobai) puola galvos smegenas ir ten išsaulia žymų įdegimą.

Apie šitos ligos gydymą irgi pakol kas labai mažai težinoma. Gydoma, taip sakant, su vėju pasitarus: simptomatiškai.

Šita miegamosios ligos epidemija vis dėlto mokslininkus ant kojos sukėlė ir gerai pakartino jėškoti tikrą jos priežastį ir vaistų jai gydyti.

Dr. Margeris.

Leit. Nakrošius Atsi- sveikina Su Ameri- kiečiais.

Daugumas lietuvių mano, kad Amerika niekuomet nepasiekiamą, moderniškų pasakų šalis. Todel man labiausiai ir norėjosi ją pamatyti, bet tuoju visos svajonės dingdavo kai ranką atsidurdavo kiauroj kišenė. Ilgus metus taupe centą po cento, pasijutau jog jau pilnai užtenka netik nuvažiuoti Amerikon, bet galii ir grįžti. Ir štai šių metų liepos mėnesio 6 dieną apleidžiau Kauną. Visą savo kelionę negalėjau susigdyventi su tuo, kad aš važiuoju į Ameriką. Bet štai liepos mėnesio 19 dieną jau išvydau New Yorko dangoraižius. Ir nei nepastebėjau, kaip trys mėnesiai praėjo Amerikoje. Į Ameriką važiauvau norėdamas pamatyti savo brolių, seserų, giminių, pažįstamų ir šiaip susipažinti su visų Amerikos lietuvių gyvenimu, kaip čia kas gyvena, kas verčia, dejuoja, ar linksmis, dainuoja. Per tą laiką daugiausiai gyvenau New Jersey pas savo brolių Kazį Nakrošį. Be to dar teko matyti: Montrealą, Niagaros Krioklį, Čikagą, Washingtoną, New Haveną, New Yorką su daugeliu jo apylinkių. Visur teko susipažinti su daug lietuviškos visuomenės. Žmonės mandagūs, meilūs, nuoširdūs, atvirus ir vaišingi. Neapsakomai linksma ir malonu buvo man praleisti su jais laiką, pasidalinant visokiais įspūdžiais. Aš grįžtu su visu maišu geriausių įspūdžių.

Visiems Amerikos lietuviams, suteikusiems man tiek daug malonumo, tariau širdingiausį dėkų.

Aviacijos leit. Nakrošius.

PAAUKAVO \$25.000

KAUNO ŽYDŲ MO-

KYKLAI.

Edward M. Chase, gimęs Lietuvoje žydas, kuris dabar Manchesterio, N. H., turi rakandų biznį, paaukavo Kauno žydų realinei gimnazijai \$25,000 ir prie to da įsteigė fondą, iš kurio kasmet keliolikai mokinių yra apmokamas mokslas.

VISOKIUS SPAUSDINIUS

APGARSINIMUS
PRANEŠIMUS
LAISKUS
KONVERTUS
BIZNIO KORTAS
VIZIT-KORTELES

"Keleivio" Spaustuvė padaro ir kitokius spaudinius pigiau ir gražiai.

Taipgi visokius spaudos darbus Draugijoms padarome gražiai, greitai ir labai priedinomis kainomis.

Draugijos, kurios daro kokius nors parengimus, duokit spaudos darbus padaryt mums. Jie bus gražiai padaryti, priedinama kaina.

Per 25 metus "Keleivio" Spaustuvė pasižymi savo gražia technika. Kurie reikalinga ką nors atspausdinti, kreipkitės pas mus.

KELEIVIO SPAUSTUVĖ

253 Broadway

SOUTH BOSTON, MASS.

SVEIKATA

TAI DIDELES SVARBOS VEIKALAS
KIEKVIENAM ŽMOGUI.

Toje knygoje yra pamatinės žinios iš Anatomijos, Fiziologijos ir Hygienos.

Kas skaitys tą knygą, tas sužinos apie savo kūno mechanizmą ir tokių dalykų, kokių pirma nežinojo.

Knyga labai puikiai iliustruota, taip kad kiekvienas aiškiai gali suprasti ir matyti savo kūno organus paveiksluose.

Knyga 340 puslapių, gražiai audimu apdaryta. Kaina \$2.50

KELEIVIS

253 Broadway So. Boston, Mass.

Galit pamatyt visą Lietuvą tik už \$2

Skaitydami Dr. Margerio knygą

Amerikiečio Įspūdžiai Lietuvoje

Tai didelė, graži ir be galo įdomi knyga apie Lietuvą. Ji turi net 429 puslapius ir daug paveikslų. Įrta į stiprius lietuviško audeklo apdarus. Ją skaitydami, tikrai jausitės Lietuvoje esą, viską matę, su nuoširdžiais Lietuvos žmonėmis besikalbė ir išvini Lietuvos oru bekvėpuoją. Tiesiog šventas Tamstų privilumas nusipirkti ją—dar daugiau: nupirkti ir savo giminei bei draugams kaip ročiausią ir labiausiai brangintą dovaną.

Knyga kaštuoja tik \$2. Pinigus siųskit money order'u arba registruotame laiške.

Adresuokite:

DR. MARGERIS,

3325 S. HALSTED ST.

CHICAGO, ILL.

66. *MACINTOSH, LITHUANIA.*

